

MARTIN MILLAR

ZÎNELE PUNKISTE DIN NEW YORK

Traducere de ADRIANA MOȘOIU

Martin Millar s-a născut la Glasgow (Scoția), dar a trăit mult timp la Londra (Anglia). A scris romane și piese de teatru, povestiri scurte și articole. Celelalte romane ale sale sînt: *Love and Peace with Melody Paradise; Milk, Sulphate and Alby Starvation; Lux the Poet; Dreams of Sex and Stage Diving; Suzy, Led Zeppelin and Me; Ruby & The Stone Age Diet*.

Lui Martin Millar îi plac romanele lui Jane Austen, și a scris o piesă de teatru despre Emma. A scris, de asemenea, romanul *Tank Girl*, după filmul cu același nume.

În cele din urmă, dar nu în ultimul rînd, a scris sub pseudonimul Martin Scott seria de cărți Thraxas. Pînă în prezent sînt cinci cărți. A cîștigat World Fantasy Award pentru prima din această serie.

Atunci cînd nu scrie, îi place să se uite la *Buffy, spaima vampirilor*, sau să cînte la fluiet. Este pasionat de cărțile istorice, mai ales dacă acestea tratează istoria Greciei antice.

— Preocuparea vieții mele, spuse Kerry, este colecționarea alfabetului floral. Este o sarcină dificilă, întrucât unele dintre florile implicate sînt rare și necunoscute, mai ales în New York. Dar, de îndată ce alfabetul floral va fi gata, vor urma tot felul de lucruri bune.

În primul rînd, va arăta foarte frumos. În al doilea rînd, mi-ar putea fi foarte bine de folos în privința ciudatei boli care mă slăbește, pentru că un Vechi Alfabet Floral Celtic este foarte puternic. De asemenea, va fi o armă devastatoare împotriva lui Cal, bărbatul care, nerespectîndu-și promisiunea de a mă învăța toate solo-urile de chitară ale celor de la New York Dolls, s-a dovedit a fi una dintre cele mai josnice forme de viață. De îndată ce alfabetul meu floral cîștigă Premiul Asociației Artistice a Comunității din Strada East Fourth, viața lui se va năruși.

Asistenta zîmbi spre Kerry, îi puse cu grijă un termometru în gură și se pregăti de operație.

O introducere

Cartea aceasta a ajuns la mine cu mai mult de cinci ani înainte de a îndrăzni s-o citesc.

Nu că nu mi-ar plăcea cărțile lui Martin Millar. Dimpotrivă — am fost fanul lucrărilor sale timp de aproape douăzeci de ani. M-a atras proza sa, încâlcită și reală și elegantă și isteată, din ziua în care am pus mâna pe *Milk, Sulphate and Alby Starvation*. M-au atras personajele sale: îmi place un autor care-și îndrăgește personajele, iar personajele domnului Millar au părut întotdeauna a fi oameni cu care îi plăcuse foarte mult să-și petreacă timpul. M-au atras intrigile sale, care aveau acea frumoasă verticalitate pe care trebuie s-o aibă poveștile bune — citindu-le, nu simți că cineva le-a inventat, ci simți că cineva a descoperit ce s-a întâmplat și a scris totul pentru tine.

Am cumpărat această carte la câțiva ani după lansarea ei, pentru că mă mutasem în America, unde nu prea s-au omorât vreodată să publice romanele lui Martin Millar. Și apoi, după ce-am achiziționat-o, a stat cinci ani pe un raft, necitită, o carte despre care știam că e amuzantă, inteligentă, cu personaje minunate și atrăgătoare, și are o poveste convingătoare.

Cinci ani...

Totul din cauza titlului.

Scriitorii sînt animale ciudate. În acei cinci ani m-am tot pregătit să scriu, și într-un final am scris, un roman intitulat *American Gods*, despre ce s-a întâmplat cînd zeii și zînele și creaturile legendare au ajuns din Lumea Veche în cea Nouă.

Așadar, aveam *Zînele punkiste din New York*, dar nu îndrăzneam s-o citesc. Era, după cum citisem pe copertă, despre zînele din Scoția care au ajuns la New York. Nu-mi trebuia să citesc mai mult. Eram deja destul de supărat. Pentru mine, și probabil pentru orice scriitor, cea mai mare grijă e să nu scrie altcineva cartea pe care o scriu eu, s-o scrie el primul. Sau, în orice caz, că altcineva va scrie o carte asemănătoare cu cea pe care sper eu s-o scriu. Dacă se întâmplă asta, și o scrie, atunci nu am voie să citesc acea carte pînă termin de scris cartea mea. În mare parte deoarece, dacă altcineva a scris cartea mea, aș renunța pe loc și aș fi foarte trist. De asemenea, nu vreau să trăiesc cu grija că am copiat cărțile altora, și cel mai bine este ca pur și simplu să nu le citesc.

Scriam — sau, cel puțin, la început, mă gîndeam să scriu — o carte cu titlul *American Gods*, unde toate lucrurile în care oamenii crezuseră dintotdeauna veneau în America: zeii și zînele și vise; iar acum cineva — cineva a cărui operă îmi plăcea — scrisese o carte în care zînele veniseră în New York. Eram terminat, mă gîndeam. Așa că am cumpărat cartea, am pus-o pe raft, și abia cîțiva ani mai tîrziu, după ce propria-mi carte ieșise din mîntea mea și se așternuse pe hîrtie, am îndrăznit să pun mîna pe *Zînele punkiste din New York*.

M-am liniștit cînd am descoperit că aborda un teritoriu diferit de cel din cartea mea, dar mai ales am fost fericit să o citesc, și mi-am dorit s-o fi citit mai înainte.

Millar scrie așa cum ar fi scris Kurt Vonnegut dacă s-ar fi născut cu cincizeci de ani mai tîrziu, într-o altă țară, și s-ar fi învățat într-un anturaj greșit. Glumește cu o față serioasă, și glumele sale nu sînt urmate de un ghiont în coaste sau un sunet de țambal, în schimb el spune povestea, amuzantă și emoționantă și înțeleaptă și presărată cu personaje la care ții, chiar dacă unele dintre acestea sînt foarte mici, iar altele au obiceiuri care, să fim sinceri, lasă de dorit.

Millar a început bine, cu stilul său inconfundabil, să scrie cărți precum *Milk, Sulphate and Alby Starvation* (o carte pe care am descoperit-o amuzat, o dată, pusă greșit pe raftul „Medicină:

Nutriție“), *Ruby and the Stone Age Diet* și *Lux the Poet*. A fost bun și apoi a devenit tot mai bun.

Zînele punkiste din New York este o poveste care începe când Morag și Heather, două zîne de 45 cm, cu săbii și kilturi și păr vopsit strident, zboară prin fereastra celui mai jalnic violonist din New York, un tip supraponderal și antisocial pe nume Dinnie, și vomită pe covorul acestuia. Cine sînt ele, cum au ajuns în New York și ce legătură are asta cu simpatica Kerry, care locuiește în blocul de vizavi, suferă de boala Crohn și face un alfabet floral, și ce legătură are asta cu celelalte zîne (de toate naționalitățile) din New York, fără să menționăm bietele zîne oprimate din Britania, toate astea formează subiectul acestei cărți. Este povestea unui război, o deosebită punere în scenă a *Visului unei nopți de vară* de Shakespeare, și a solo-urilor de chitară ale lui Johnny Thunders interpretate de New York Dolls. Și-ar putea dori cineva mai mult de la o carte?

Cînd am citit-o prima dată, am presupus că nu voi avea mult de așteptat pînă ce *Zînele punkiste din New York* vor deveni un musical pe Broadway, sau chiar un film, cum este *Shrek* pentru adulți. Nu s-a întîmplat încă așa, datorită — sînt obligat să concluzionez — lipsei de imaginație a producătorilor de pe Broadway și ezitării celor de la Hollywood să cheltuiască sute de milioane de dolari pe Morag și Heather, pe Dinnie și Kerry. Nu înțeleg deloc ezitarea lor; nu înțeleg nici de ce Martin Millar nu este la fel de omagiat precum Kurt Vonnegut, la fel de bogat precum Terry Pratchett, la fel de faimos precum Douglas Adams. Dar lumea e plină de mistere.

Această carte se adresează fiecărui violonist care și-a dat seama, la jumătatea interpretării unei vechi arii scoțiene, că melodia „I Wanna Be Sedated“ a celor de la Ramones spune totul despre muzica folk, și l-a făcut să vireze în acea direcție. Se adresează fiecărei fete care-și vopsește părul acasă, care are aripi de zîină și care nu-și amintește ce s-a întîmplat seara trecută. Se adresează persoanelor cu orice siluetă și talie, cărora le place să citească o carte bună.

Cartea era la mine de mai mult de cinci ani înainte de a o citi, apoi am împrumutat-o cuiva care mă gîndeam că trebuie

s-o citească și nu mi-a mai fost înapoiată niciodată. Nu faceți nici una din greșelile mele. Citiți-o acum, apoi spuneți-le prietenilor voștri să-și cumpere exemplarele lor. Într-o bună zi îmi veți mulțumi.

Neil Gaiman
Octombrie 2004
102 kilometri de New York

Unu

Dinnie, un dușman supraponderal al umanității, era cel mai jalnic violinist din New York, dar repeta de mama focului, atunci când două zîne mici și drăguțe trecură prin fereastra sa de la etajul patru și vomitară pe covor.

— Scuze, spuse una din ele.

— Nu-ți fă probleme, spuse cealaltă. Cu siguranță vom a zînelor le miroase frumos oamenilor.

Totuși, în timpul ăsta Dinnie cobora scările, cu o viteză din ce în ce mai mare.

— Două zîne au aterizat prin fereastra mea și au vomitat pe covor! strigă el ieșind în Strada Fourth, fără să-și dea seama pe de-a-ntregul ce efect va avea asupra trecătorilor, pînă când bărbații asudați ce cărau niște saci pe lîngă mașina de gunoi se opriră să rîdă de el.

— Ce-ai zis?

— Sus, gîfii Dinnie. Două zîne, cu kilturi și viori și săbii mici... kilturi verzi...

Bărbații se holbau la el. Monologul lui Dinnie făcu o pauză.

— Hai, strigă șeful de echipă, lăsați-l în pace pe prostănacul ăsta homo și înapoi la muncă. Haideți, la treabă!

— Nu, pe bune, protestă Dinnie, dar publicul său se împrăștia. Deznădăjduit, Dinnie se uită lung în urma lor.

Nu m-au crezut, gîndi el. Nu-i de mirare. Nici eu nu mă cred.

La colțul străzii, patru portoricani își pasau o minge de tenis de la unul la altul. Îl priviră cu milă pe Dinnie. Umilit de ironia

publicului, acesta se furișă în vechiul teatru de la parterul clădirii sale. Camera sa era la ultimul etaj, al patrulea, dar Dinnie nu era sigur dacă vroia să urce sau nu.

— Îmi place să am intimitate, mormăi el. Și mintea întregă.

Se hotărî să-și cumpere o bere de la magazinul de vizavi.

— Dar dacă găsesc două zîne în camera mea cînd mă întorc, am dat de dracu’.

Alte cinci zîne, toate suferind de o imensă confuzie provocată de bere, whisky și ciuperci fermecate, fugeau în acel moment, într-o teroare alcoolică, din haosul de pe Park Avenue spre adăpostul relativ din Central Park.

— Ce parte de Cornwall e asta? se văicări Padraig, scăpînd milimetric de sub roțile tarabei unui vînzător de alune glazurate.

— Numai Zeița știe, răspuse Brannoc, încercînd să o ajute pe Tulip, care se încurcase în hățurile ce legau un cal de-o brișcă.

— Cred că tot mai am vedenii, se smiorcăi Padraig, în timp ce un val de alergători năvăleau pe potecă spre el. Îl salvă Maeve, care-i zori spre adîncimea păduricii.

Se prăbușiră pe un petec de pămînt, să se odihnească.

— Sîntem în siguranță?

Erau încă înconjurate de zgomot, dar nu se zărea nici un om. Asta era o ușurare. Zînele erau invizibile pentru majoritatea oamenilor, dar atîtea picioare alergînd reprezentau pentru ele o teribilă amenințare.

— Cred că da, răspuse Brannoc, cea mai în vîrstă zîna și un fel de lider al lor. Dar încep să bănuiesc că nu mai sîntem în Cornwall.

O veveriță topăi spre ele.

— Bună, spuse Brannoc politicoș, în ciuda mahmurelii sale groaznice.

— Voi ce naiba sînteți? întrebă veverița.

— Sîntem zîne, răspuse Brannoc, și veverița căzu pe iarbă rîzînd în hohote, pentru că în New York veverițele sînt creaturi cinice și nu cred în zîne.